System szkolnictwa i podstawy programowe w Ukrainie

Wraz z przyjęciem do szkoły uczniów z Ukrainy pojawiło się wiele pytań dotyczących różnic w systemie szkolnictwa i programach nauczania. Poniżej przedstawiamy podstawowe informacje, które w liście skierowanym do dyrektorów szkół, nauczycieli, kuratorów oświaty i przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego przekazał minister Edukacji i Nauki.

W szkole od 6 roku życia

Po reformie z 2017 roku okres edukacji jest stopniowo wydłużany z 11 do 12 lat. Jego realizacja przebiega w trzech etapach:

szkoła podstawowa, 4 lata (od 2018 r.)
szkoła średnia niższa, 5 lat (od 2022 r.)
szkoła średnia wyższa (pełne wykształcenie średnie), obecnie 2 lata (3 lata od 2027 r.).

Szczegółowy schemat systemu edukacji Ukrainy, wraz z opisem, znajduje się na TUTAJ (http://enic.in.ua/index.php/en/educationl-system).

Podstawowym językiem nauczania jest język ukraiński. Wymiar czasu nauczania w języku państwowym dla uczniów mniejszości narodowych jest określony w ustawie o pełnym średnim ogólnokształcącym wykształceniu. Ustawa ta określa również minimalny zakres godzinowy nauki języka ukraińskiego.

Różnice i podobieństwa w programach nauczania

Wyzwaniem w pracy z przybyłymi z Ukrainy uczniami jest nieznajomość stanu ich wiedzy. Jakie różnice w wiedzy mają rówieśnicy polskich uczniów? Na stronie Ministerstwa Edukacji i Nauki ukazały się przetłumaczone ukraińskie programy nauczania do poszczególnych przedmiotów. Na stronie MEiN ukazały się **programy nauczania** oraz **ramy programowe** dla wszystkich etapów nauczania. Każdy może je pobrać TUTAJ (https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/ukrainski-system-oswiaty--list-ministra-edukacji-i-nauki).

Dostęp do tych materiałów pozwoli lepiej zorganizować pracę w klasach, w których pojawiły się osoby z Ukrainy i dostosować materiał do potrzeb wszystkich uczniów.

Ukraińska matura i droga na studia

Dokumentem uprawniającym do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe jest świadectwo uzyskania pełnego wykształcenia średniego (свідоцтво про здобуття повної загальної середньої освіти).

Aby dostać się na studnia na uczelnię podlegającą Ministerstwu Oświaty i Nauki Ukrainy, trzeba uzyskać odpowiedni wynik testu Niezależnej Oceny Zewnętrznej (ZNO). ZNO jest ustandaryzowanym testem, obowiązkowym dla wszystkich absolwentów szkół średnich, którzy chcą rozpocząć naukę w jednej ze szkół wyższych w Ukrainie. Przeprowadzany jest przez Ukraińskie Centrum Oceny Jakości Kształcenia z takich przedmiotów jak: język i literatura ukraińska, historia Ukrainy, matematyka, biologia, chemia, fizyka, geografia, język angielski, niemiecki, francuski, hiszpański i rosyjski.

Jedynymi obowiązkowymi testami dla wszystkich zdających są język ukraiński i literatura. Pozostałe egzaminy są zależne od kierunku studiów. Zdający ma możliwość wyboru maksymalnie czterech przedmiotów dodatkowych. Każda uczelnia może określić własny system punktacji oraz minimalny próg kwalifikacyjny, na który składać się mogą: wyniki ZNO, oceny uzyskane na świadectwie szkoły średniej oraz wyniki innych testów i osiągnięć aplikującego.

Nauka zdalna w Ukrainie

Dzieci i uczniowie, będący obywatelami Ukrainy, którzy przybywają do Polski po 24 lutego 2022 roku, uczące się w szkole lub przedszkolu, które działa w systemie państwa ukraińskiego w formule nauki zdalnej, **nie podlegają obowiązkowi rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązkowi szkolnemu albo obowiązkowi nauki w rozumieniu prawa polskiego.** Rodzic lub inna osoba sprawująca opiekę składa w tej sprawie oświadczenie w gminie w której aktualnie mieszka dziecko.

Szkoły w Ukrainie pracują w trybie zdalnym. Na stronie Ministerstwa Oświaty i Nauki Ukrainy oraz Instytutu Modernizacji Treści Edukacyjnych są dostępne cyfrowe wersje podręczników dla wszystkich klas (1-9) oraz materiały dydaktyczne które pomogą ukraińskim uczniom, w tym słowniki (również ukraińsko-polski).

Przydatne materiały dostępne są na stronach:

https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/ (https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/)
https://imzo.gov.ua/pidruchniki/elektronni-versiyi-pidruchnikiv/ (https://imzo.gov.ua/pidruchniki/elektronni-versiyi-pidruchnikiv/)
https://lib.imzo.gov.ua/dvomovn-slovniki/ukransko-polskiy-ta-polsko-ukranskiyslovnik-dlya-zakladv-zagalno-seredno-osvti-z-navchannyam-polskoyu-movoyu--bobkova-os-bogomolova-n-gsem-ov-gritsenko-lg-nedashkvska-av-pankratova--prokopishin-lv-remekh-to-slpchuk-yu-/ (https://lib.imzo.gov.ua/dvomovn-slovniki/ukransko-polskiy-ta-polsko-ukranskiyslovnik-dlya-zakladv-zagalno-seredno-osvti-z-navchannyam-polskoyu-movoyu--bobkova-os-bogomolova-n-gsem-ov-gritsenko-lg-nedashkvska-av-pankratova--prokopishin-lv-remekh-to-slpchuk-yu-/)

Gdzie szukać informacji

Ambasada Ukrainy w Warszawie udostępnia rodzicom i dzieciom z Ukrainy następujące linki do informacji Ministerstwa Oświaty i Nauki Ukrainy w sprawie edukacji:

Szkoły na odległość i platformy edukacyjne, które zapewniają bezpłatny dostęp dla uczniów z Ukrainy: https://mon.gov.ua/ua/news/distancijni-shkolita-navchalni-platformi-nadayut-bezkoshtovnij-dostup-dlya-zdobuvachiv-osviti (https://mon.gov.ua/ua/news/distancijni-shkolita-navchalni-platformi-nadayut-bezkoshtovnij-dostup-dlya-zdobuvachiv-osviti)

Zdalne platformy do nauki, samorozwoju i otrzymania pomocy oraz zweryfikowanych informacji: https://mon.gov.ua/ua/news/distancijni-platformidlya-navchannya-samorozvitku-ta-otrimannya-dopomogi-j-perevirenoyiinformaciyi (https://mon.gov.ua/ua/news/distancijni-platformidlya-navchannya-samorozvitku-ta-otrimannya-dopomogi-j-perevirenoyiinformaciyi)

Strona ukraińska zachęca także obywateli ukraińskich do korzystania z oferty Międzynarodowej Szkoły Ukraińskiej: https://uis.org.ua (https://uis.org.ua/)

Więcej informacji, treść listu szefa MEiN oraz lista załączników dostępna jest TUTAJ
(https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/ukrainski-system-oswiaty--list-ministra-edukacji-i-nauki).